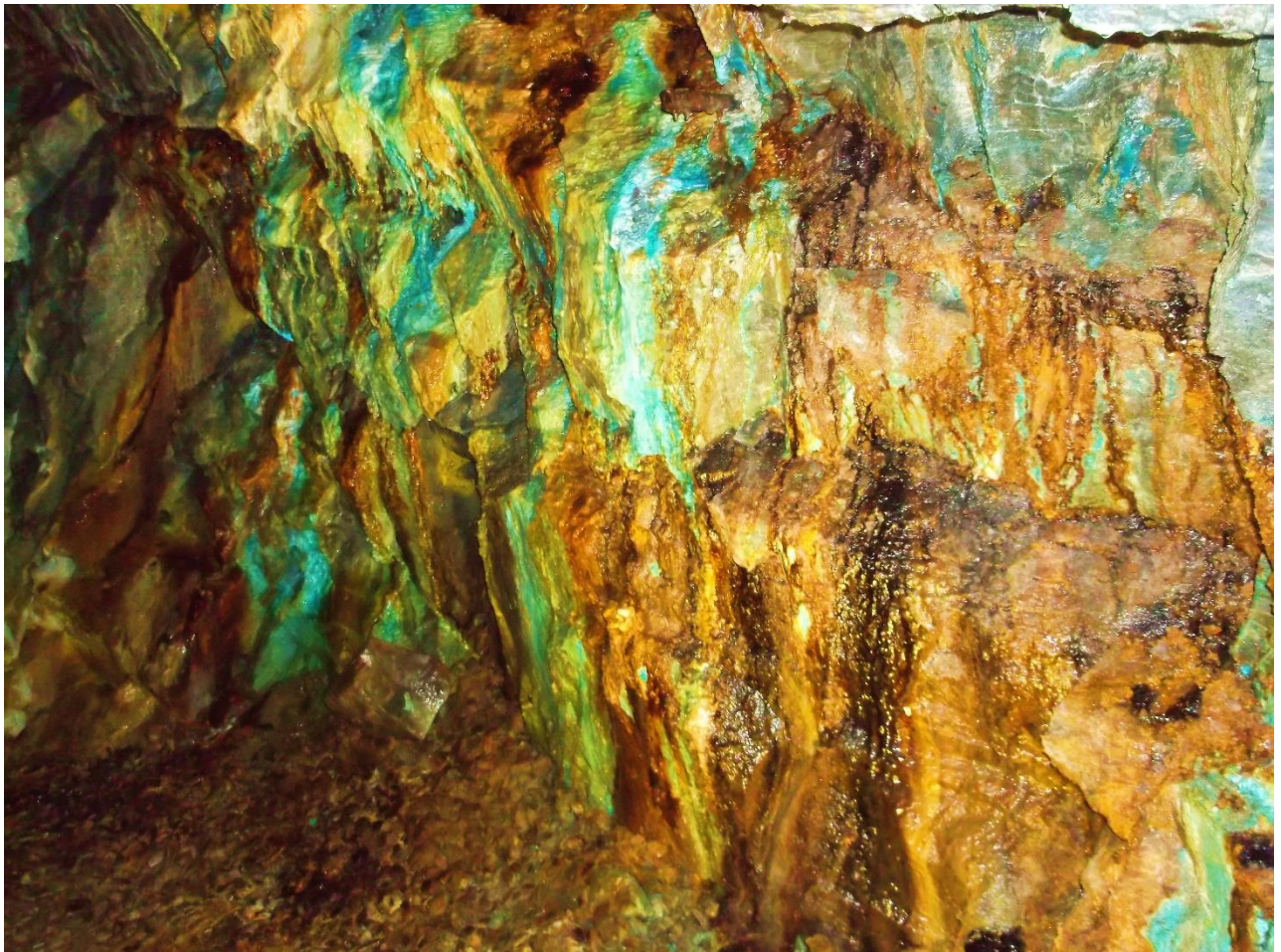

Vartiaisten

Viesti

2 ★ 2021

Yhteys sukuumme

Toimituksen palsta

Palstalle voi lähettää uutisia, lehtileikkeitä, onnitteluja ja tervehdyksiä.
Palstalla kerrotaan myös sukuseuran kuulumisia ja tiedotuksia.

MUISTATHAN

Tarkistaa omat osoitetietosi, että ne ovat ajan tasalla. Samoin olethan ystävällinen ja ilmoitat meille, mikäli tiedät jonkun sukulaisesi tai muiden läheistesii tietojen muutuneen.

Kun teet tilauksen sukutuotteista, ilmoitathan aina myös puhelinnumerosi. Sitä tarvitaan posti-toimitusta varten ja myös mikäli tilauksessa on jotain epäselvää.

TIEDOKSI

Emme ole enää lähettäneet lehden välissä pankkisiirtolomaketta, koska todella harvat sellaista enää käyttävät. Olemme kuitenkin yrittäneet selkeästi muulla tavoin muistuttaa jäseniä maksusta. Ehkä auttaa, jos teet itsellesi muistilistan, joka on aina näkyvillä.

Toivomme myös, että maksaessanne jäsenmaksun, merkitsette selvästi minkä vuoden maksusta on kyse. Ja tietysti myös maksajan yhteystiedot lehden lähettämistä ja kirjanpitoa varten.

Jäsenmaksun suuruus/ruokakunta on vuodelle 2022 edelleenkin 40 euroa.

Kansikuva

Kallion läpi tiikkuva vesi värjää kaivoskuilun seinää eri mineraalien väreillä (esim. rauta, kupari...). 30 000 vuoden kuluttua tässä olisi tippukiviluola. Kuva liittyy tekstiin sivulla 8.
(Kuvaaja: Tapio Vartiainen)

Loppua ja alkua

Niin kuin muuallakin tässä lehdessä kerrotaan, tapahtuu ensi vuoden alussa kaksi muutosta: silloin sukuseuran puheenjohtaja ja lehden päätoimittaja vaihtuvat.

Nykyinen puheenjohtaja Antti Vartiainen on ollut minulle henkilökohtaisesti ei pelkääntään hyvä esimies, vaan tuki ja ystävä. Olen vilpittömän iloinen, että hän nyt vapautui puheenjohtajan tehtävästä ja sai päteväsi seuraajan.

Minun työni jatkaja lehden päätoimittajana on nuorempi, vireämpi, uusia ajatuksia ja näkökulmia tuova. Kiitos hänelle, että myös minä vapaudun tästä paljon opettaneesta ja antaneesta, mutta joskus myös ottaneesta työstä.

Toisaalla tässä lehdessä kertoo uusi päätoimittaja Niko Vartiainen itsestään ja uuteen puheenjohtajaan olettekin jo saaneet tutustua edellisessä lehdessä.

Hyvää loppuvuotta teille kaikille!

Arja Melartin

Tärkeää

Kuten yllä ja muualla tässä lehdessä on kerrottu, tulee vuoden alusta **muutoksia yhteystietoihin**. Koska nro 1/2022 ilmestyy vasta touko/kesäkuussa, on takakanteen päivitetty jo nyt tiedossa olevat uudet nimet ja osoitteet.

Edellisestä lehdestä jäi pois sivuun 13 liittyvä seuraava teksti: *"Tässä leikkimielinen testi: Kuuluvatko Vartiaiset tai muut lukijat kieliryhmään "savo" vai "karjala"? Jos kiinnostaa, niin ottakaapa lehti uudeelleen esiin. Voi sen "testin" tehdä vieläkin!*

NYTHÄN ON NIIN, ETTÄ...

Minusta tehtiin yllättäen ja pyytämättä sukuseuramme Vartiaiset Ry:n puheenjohtaja elokuussa Outokummussa pidetyssä vuosikokouksessa. Pesti tähän arvokkaaseen tehtävään alkaa vuoden 2022 alussa.

Kiitän luottamuksesta ja tästä suuresta kunniasta. Otan tehtävän vastaan nöyrin ja innostunein mielin. Seuran historia sen perustamisesta alkaen on hieno, ja sen edestä ovat sadat ihmiset tehneet upeaa työtä. Seuramme puheenjohtajat eli esimiehet ovat merkkihenkilöitä omilla työurillaan, ja he ovat antaneet valtavan panoksen sukuseuramme kehittymiseen.

Antero Vartiainen Inarissa Juutuanjoen Jäniskoskella elokuussa 2021.

Suuret ovat saappaat, joita nyt pääsen seuraamaan ja joihin olen astumassa. Professori Armas Vartiainen, vuorineuvos Väinö Vartiainen, kouluneuvos Aarne Vartiainen, professori Ilmari Vartiainen, johtaja Ilmari F. Vartiainen, arkkitehti Henrik Vartiainen, TKL Osmo O. E. Vartiainen, professori Karri Vartiainen, VTT Henri J. Vartiainen, kirjastonhoitaja Kristiina Koskivaara, koulutuspäällikkö, TM Lauri Vartiainen ja eversti Antti Vartiainen ovat kaikki toimineet vuonna 1949 perustetun sukuseuramme esimiehinä. Antti Vartiainen jopa kolmeen eri kertaan.

Suurimpia haasteita ovat nyt ja tulevaisuudessa saada uusia ihmisiä mukaan sukuseuramme toimintaan. Se tarkoittaa jäsenmäärämme lisäämiseen tähtääviä toimenpiteitä. Se on myös taloudenpidon kannalta ensiarvoisen tärkeää jäsenmaksujen muodossa.

Onneksi näitä hommia ei tarvitse tehdä yksin. Tukena ja takana ovat seuran kokenut hallitus ja sen toimihenkilöt, nykyinen esimiehemme Antti Vartiainen ja Vartiaisten Viestin pitkäaikainen päätoimittaja Arja Melartin. Mielestäni alku näyttää lupaavalta. Vartiaisten Viestin uudeksi päätoimittajaksi on Arja Melartinin siirtyessä emeritaksi lupautunut Niko Vartiainen, nuoresta iästään (32 v.) huolimatta kokenut ja mm. Hesarin Lumilapiolla palkittu journalisti.

Meillä on sukumme ihmisissä paljon potentiaalia. Nuoria ja vanhempia, nuoruuden intoa ja varttuneempien kokemusta. Heidät ja teidät täytyy saada mukaan sukuseuramme toimintaan. En kuitenkaan meinaa siirtää savolaiseen tapaan vastuuta lukijoille ja kuulijoille, en suinkaan. Tulkaa mukaan.

Yritän puheenjohtajan eli esimiehen tehtävässäni hyödyntää niitä kokemuksia, joita olen matkan varrella saanut kerättyä toimiessani eri työtehtävissä, yritys-elämässä, järjestötoiminnassa, politiikassa, liberaaleissa, nuorkauppakamarissa, JCI:n senaatissa ja rotareissa. Ja sanoohan vanha kansanviisaus vai liekö vitsi, että jos joku antaa viran niin kyllä Luoja antaa jären.

Kyllä se siitä, sanoi Mauno Koivisto aikoinaan. Ja lisäsi: - ”Jos lopputulos ei ole varmuudella tiedossa, voidaan kuitenkin olettaa, että kaikki tulee menemään hyvin”. Näillä kaukopartiomiehen mietteillä minäkin otan tämän tehtävän vastaan.

Olen käytettävissäanne. Soitelkaa, lähetelkää viestejä ja tulkaa käymään.

Terveisin

Antero Vartiainen

puh. 0400 720 279

antero.vartiainen@elemenco.fi

kotiosoite: Pihlajarinne 6, 71800 Siilinjärvi

työosoite: Elemenco Oy, Kirjekuorentie 1, 73600 Kaavi

VARTIAISET RY:N VARSINAINEN VUOSIKOKOUS 2021

Outokumpu, Hotelliravintola Kumpu
lauantaina 28.8.2021 klo 12.05–13.55

Hallituksen puheenjohtaja Antti Vartiainen avasi kokouksen.

Valittiin kokouksen puheenjohtajaksi Harri Vartiainen ja sihteeriksi Paula Vartiainen, sekä pöytäkirjantarkastajiksi, jotka toimivat myös ääntenlaskijoina, Raimo Laurikainen ja Terttu Laurikainen.

Kokouskutsu on ollut luettavissa sääntöjen vaatimalla tavalla 30 vrk ennen kokousaikaa verkkosivuilla ja keväällä ilmestyneessä jäsenlehdessä. Lisäksi kokouksesta ilmoitettiin seuraavissa lehdissä: Helsingin Sanomat, Savon Sanomat ja Outokummun Seutu.

Kokoukseen osallistuivat seuraavat henkilöt:

Paavo Vartiainen	Antero Vartiainen
Eeva Vartiainen	Antti Vartiainen
Tapio Vartiainen	Riitta Vartiainen
Raimo Laurikainen	Harri Vartiainen
Terttu Laurikainen	Tuula Vartiainen
Arja Melartin	Marja-Terttu Haikaravirta
Kristiina Koskivaara	Matti Asomäki
Kauko Vartiainen	Mia-Pia Asomäki
Paula Vartiainen	

Yhteensä 17 aikuista ja lisäksi pitkästä aikaa nuori osallistuja Kaarne Liukko-Sipi (ikä 3 vuotta, syksyllä 4 v.).

Jäsenmaksun suuruus säilytettiin ennallaan 40 euroa / ruokakunta.

Päätettiin valita varsinaisia jäseniä 4 ja varajäseniä 5. Valittiin hallituksen puheenjohtaja ja muut jäsenet sekä varajäsenet vuodelle 2022.

Puheenjohtajaksi: Antero Vartiainen.

Varsinaisiksi jäseniksi: Tapio Vartiainen, Marja-Terttu Haikaravirta ja Teemu Vartiainen.

Varajäseniksi: Jani Koskinen, Heikki Vartiainen, Antti Vartiainen, Lauri Vartiainen ja Satu Heymann.

Valittiin toiminnantarkastaja ja varatoiminnantarkastaja vuodelle 2022.

Toiminnantarkastajaksi Kare Vartiainen ja varatoiminnantarkastajaksi Paula Vartiainen.

Merkittiin tiedoksi:

Matti Asomäki kertoi kuulleensa, että Kiihtelysvaaran Röksän kylässä asuneesta Albert Vartiaisesta kirjoitetaan kirja.

Kokouksen aikana ehdotettiin tulevalle hallitukselle harkittavaksi seuraavaa:

- kilpailun järjestäminen uusien jäsenten saamisesta sukuseuraan
- DNA-testipakkausten tilaaminen sukuseuralle
- sukutuotteiden hankkiminen.

Anttia kiitettiin vuosia kestäneestä erinomaisesta toiminnasta seuran puheenjohtajana.

TOIMINTAKERTOMUS TILIKAUDELTA 1.1. – 31.12.2020

Kertomusvuoden **varsinainen sukkokous** pidettiin 22.8.2020 Jalkaväkimuseossa Mikkelissä. Tilaisuuteen osallistui lähinnä koronapandemian vuoksi ainoastaan 8 jäsentä (joiden nimet julkaistiin muun kokousaineiston ohella Vartiaisten Viestissä 2/2020).

Hallitukseen 2020 kuuluivat Antti Vartiainen pj., Tapio Vartiainen varapj., Marja-Terttu Haikaravirta ja Teemu Vartiainen sekä varajäseninä Jani Koskinen, Heikki Vartiainen, Erkki Vartiainen, Lauri Vartiainen ja Satu Heymann.

Hallitus toimi pääosin sähköpostitse. M-T Haikaravirta on vastannut **arkistoinnista**, Jani Koskinen **DNA-tutkimuksesta** ja Lauri Vartiainen **jäsenrekisteristä**.

Vartiaisten Viesti ilmestyi kertomusvuonna totuttuun tapaan kahtena numerona. Lehden päätoimittajana jatkoi Arja Melartin.

www.vartiaiset.fi-sivuista ovat vastanneet Teemu Vartiainen ja Tuukka Puranen.

www.facebook.com/vartiaiset-sivu on Päivi Mujusen ja Teemu Vartiaisen avaama.

Jäsenyyttä Sukuseurojen Keskusliitossa on jatkettu.

Sukurekisteriä on hoitanut Jouni Kainulainen. Matti Asomäki on saanut lähes kaiken vanhemman tärkeän arkistomateriaalin **digitoitua** ja jatkaa projektia uudemman aineiston parissa. **Sukutuotteiden** myyntiä on hoitanut Kristiina Koskivaara.

Tilinpäätös vuodelta 2020 osoittaa 479,65 euron ylijäämää (edelliskaudella oli alijäämää 1.345,60 euroa).

Jäsenmaksun 40 € vuodelta 2020 maksoi 64 ruokakuntaa (edelliskaudella 52).

Pankkitikin saldo vuoden 2020 lopussa oli 2.050,85 € (edellisvuonna 1.731,20 €).

Tapahumat 2021

- Hallitus valitsi vpj:ksi Tapio Vartiaisen ja muihin luottamustehtäviin entiset.
- Hallitus päätti varsinaisen sukkokouksen pitämisestä Outokummussa 28.8.2021, ja asiasta tiedotettiin jäsenlehdessä, joka ilmestyi alkukesällä.
- Verohallinto lähetti 3.6.2021 Verotuspäätöksen tuloverosta 2020, jonka mukaan sukuseuralla ei ole maksettavaa eikä palautettavaa veroa ja että tappioita (vuosilta 2012, 2014, 2016, 2018, 2019 ja 2020) on verotuksessa käyttämättä yhteensä € 5.313,73.
- Digitoitua arkistomateriaalia sisältävää kovalevyä säilytetään sukuseuran lukitussa arkistokaapissa, ja kovalevyn tietoihin pääseminen edellyttää lisäksi toimenpiteitä Antti Vartiaiselta tai hänen henkilökohtaiselta varamieheltään (Anssi V.).
- Hankittiin 10 kpl isännänviirejä (€ 763,34), myyntihinnaksi sovittiin € 110.
- Laitettiin ilmoitus sukkokouksesta HS:iin (€ 27,71), Savon Sanomiin (€ 47,99) ja Outokummun Seutuun (€ 80).
- Päivän saldo sukuseuran pankkitilillä 18.8.2021 oli € 758,35.

TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2022

Perusajatuksena on ylläpitää hyviksi havaittuja Vartiaiset ry:n toimintoja, vaikka vain aivan minimitasolla mutta kuitenkin niin, että jos ja kun mukaan saadaan uusia ihmisiä, uusia innostavia ajatuksia ja tavoitteita, sukuseuramme voi tarjota valmiit yhteisölliset puitteet vilkkaamalle toiminnalle.

Aikaa myöten tutkimus tuo todennäköisesti esille suomalaisten historiasta sellaista, mikä antaa tarpeen tutkia uusista näkökulmista tai uusin menetelmin myös Vartiaisten menneisyyttä. On myös hyvä muistaa, että meillä on vielä monen sukuhaaran osalta paljon keskeneräistä ja aloittamatontakin ”perinteistä” sukututkimustyötä.

Jatketaan **Vartiaisten Viestin** julkaisemista kaksi kertaa vuodessa. Lehteen pyritään saamaan Vartiaisia lähellä olevilta yrityksiltä maksullisia mainoksia.

Osallistutaan Sukuseurojen Keskusliiton toimintaan.

Talousarvio perustuu 40 euron jäsenmaksuun ruokakunnalta. Maksavien jäsenten määrää pyritään kasvattamaan.

Uusi päätoimittaja esittäytyy

Tervehdys kaikki Vartiaiset, ja iso kiitos Vartiaisten Viestiä kaikki nämä vuodet ansiokkaasti päätoimittaneelle Arja Melartinille hänen työstään. On kunnia ottaa kapula vastaan ensi vuoden alusta lähtien.

Tartun tehtävään suurella mielenkiinnolla. Minulla on yli kymmenen vuoden tausta media-alalta paikallislehtitasolta valtakunnan medioihin, mutta varsinaisesti en ole kertaakaan toiminut elämässäni päätoimittajana. Siksi onkin ilo palvella teitä uutena päätoimittajana.

Kotoisin olen Siilinjärveltä – isäni Antero Vartiainen on sukuhaarastamme lehden sivuilla kertoutkin – ja sittemmin olen asettautunut Helsinkiin. Tällä hetkellä työskentelen viestintäkonsulttina ja opiskelen juristiksi. Lisäksi media-alan niin sanottuina harrastuksina minulla on Kiinaa käsittelevän Kiina-ilmiöt -uutiskirjeen toimittaminen sekä kansainvälisen ja suomalaisen popmusiikin ajankohtaisia tapahtumia käsittelevän PS. Tykitellään -podcastin juontaminen. Nyt siis vielä tämä kunniatehtävä joukon jatkoksi.

Ensimmäinen toimittamani Vartiaisten Viesti ilmestyy touko-kesäkuussa 2022. Pelko pois – se on lähtökohtaisesti erittäin samanhenkinen kuin tähän asti näkemänne numerot, eikä minulla ole aikomus tehdä suurta irtiottoa. Ulkoasu saattaa ajan saatossa hivenen muuttua, jo teknisistäkin syistä, sillä minulla ja Arjalla on lehden tekemiseen eri välineet käytössämme.

Haluan painottaa, että lehti ottaa ilolla vastaan kaikenlaiset eri aiheet ja jutut Vartiaisten suvun eri puolilta ja aktiviteeteista, ja päätoimittajana kannustan aktiiviseen kirjoittamiseen ja ideointiin. Minuun voi olla matalalla kynnyksellä yhteydessä, jos kirjoittaminen tai vaikka edes aiheen yhdessä pohtiminen kiinnostaa. Pitkän tähtäimen tavoitteena on itsellenikin hankkia lehteen lisää kirjoittajia ja haastatella itse sukumme jäseniä.

Kuulemiin viimeistään ensi vuonna,

Niko Vartiainen
niko.a.vartiainen@gmail.com
050 5294 299

Kokouksen jälkeen oli opastettu tutustuminen Outokummun kaivosmuseoon

KIEHTOVAA KAIVOSHISTORIAA – KIERROS

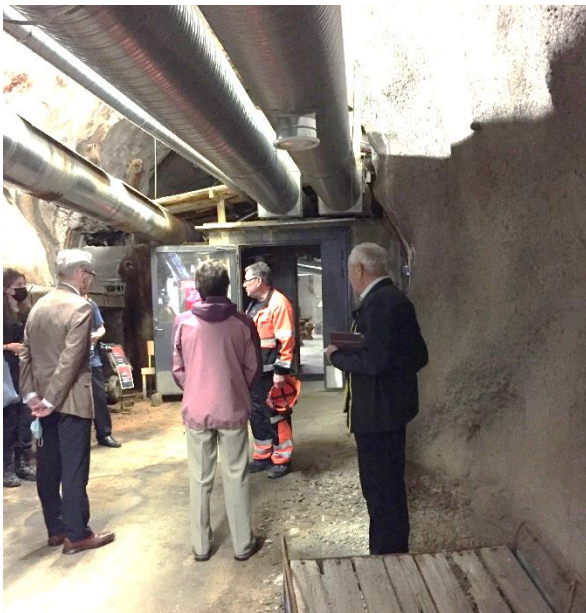
Kiehtovaa kaivoshistoriaa on opastettu kierros, joka johdattaa ryhmän kaivostyöhön ja kaivosmiehen arkeen. Aivan kierroksen alussa katsotaan noin 10 minuuttia kestävä videoesitys, jonka jälkeen oppaan johdolla kuljetaan museotunnelin läpi kaivosmuseolle. Museotunneli on noin 200 m pitkä ja loivaa alamäkeä kivimurskapinnalla. Matkan varrella on tuoleja, joissa levähtää. Tunnelin olosuhteet ovat autenttiset, lämpötila 8°C ja ilma on kostea.

Varautukaa lämpimällä vaateuksella. Kaivosmuseo on kahdessa kerroksessa ja kerrokseen on esteetön kulku henkilönostimen avulla.

Perusnäyttelyssä tutustutaan malmin syntyyn ja malminetsintään sekä Outokummun malmin löytymiseen. Lisäksi perehdytään kaivostyön historiaan ja nykypäivään, maanalaisiin kaivoksiin ja avolouhoksiin, kaivosrakentamiseen, kaivosyhdyskuntiin sekä malmin jatkojalostukseen ja lopputuotteisiin. Kesto on 1,5-2h.

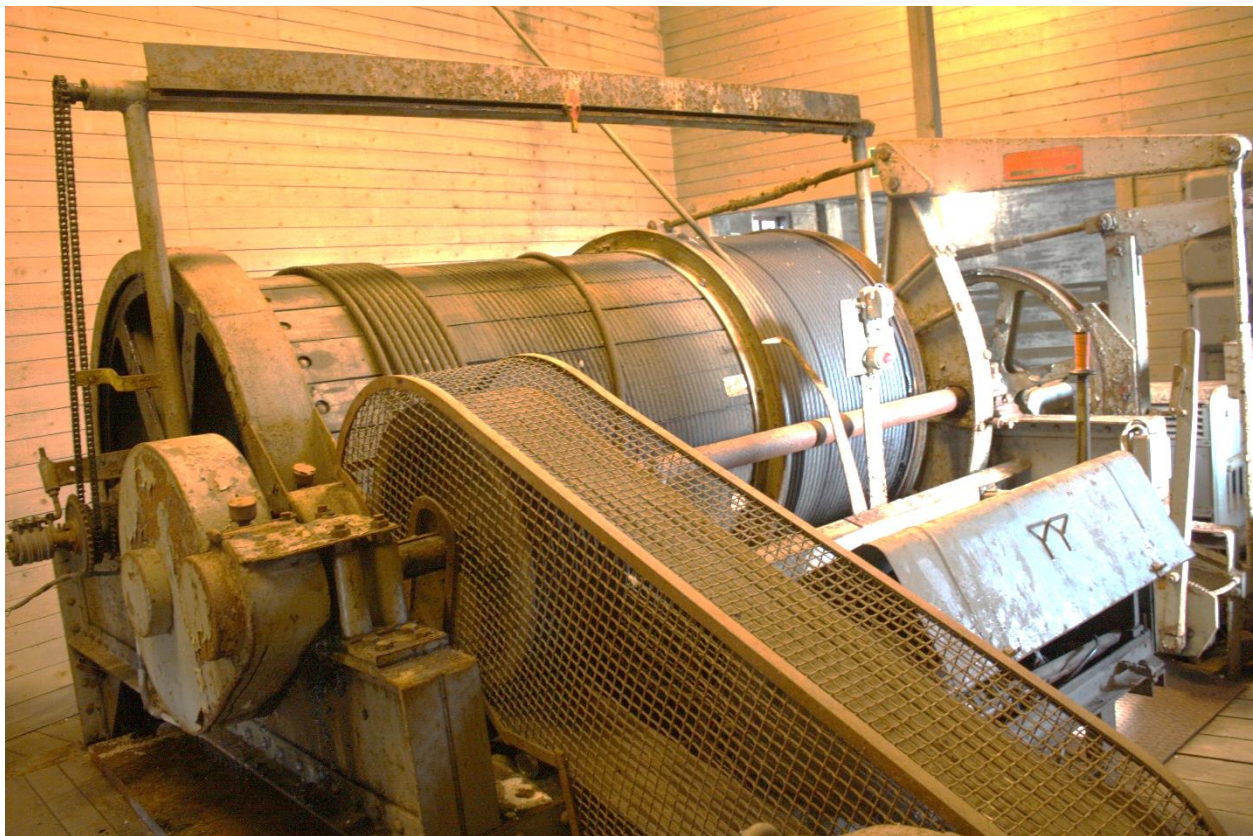

*Kuvassa sisäänkäynti kaivoskuiluun.
(Kuva: Tapio Vartiainen)*

Kuvassa vasemmalla ovat mm. Mia-Pia, Antti, Paula ja Kauko kuuntelemassa taustalla näkyvän mailion ja asiantuntevan oppaamme Kari Moilasan selostusta. Hän on myös kuvassa oikealla. Olemme lähettäneet Matkakumpu Oy:n toimitusjohtajan välityksellä Karille kiitokset erinomaisesta opastuksesta. (Kuvat: Arja Melartin)

Lisää valokuvia kaivosmuseossa käynnistä

Kuvassa Outokummun palokunta

Vasemmassa laidassa riviä auton vieressä on Kauko Ilkka Vartiainen, rakennusmestari, s. 5.1.1916 Polvijärvi, k. 23.5.2005 Outokumpu. Puoliso Ilma Sylvia Helena Palovaara, sairaanhoitaja, terveystyöntekijä, s. 22.12.1915, k. 17.9.1998.

Isä Paavo Matinpöytä Vartiainen, vaatturimestari, s. 7.6.1885 Kaavi, k. 26.8.1950 Polvijärvi. Puoliso Maria Hartikainen emäntä, s. 20.12.1886 k. 5.6.1922.

Isoisä Matti Paulinpöytä Vartiainen, pienviljelijä, s. 23.12.1844 Kaavi Niinivaara 7, k. 17.6.1888 Kaavi Niinivaara, Maanviljelijä tiloilla Sivakkavaara n:o 20, Luikonlahti n:o 9, Sivakkavaara n:o 32. Puoliso Maria Kaasinen s. 12.2.1848, k. 16.1.1920.

Muita kaivoksessa työssä olleita:

Heimo Aarre Vartiainen, sähköasentaja, s. 23.10.1914 Kiihtelysvaara, k. 13.9.1996 Savonlinna. Poika Heimo hankki ensimmäisen polkupyöränsä uitoilta. Sitten rakennuksilta, armeija 1937 ja jatkosota rintamalla ja kauempanakin radistina hiihtäen partiossa mm. Muurmanskin radan särentä joukoissa. Sai raitista ilmaa keuhkoihin, joten jaksoi Outokummun kaivoksella sähkömiehenä työskennellä melkein 30 vuotta.

Kalevi Ilmari Vartiainen, kaivosmiehenä, s. 8.1.1916 Piellijärvi, k. 10.5.1993 Liperi

Veijo Einari Vartiainen, kaivosmiehenä, s. 18.12.1940 Kuusjärvi. Veijo kuoli kaivosonnettomuudessa Outokummussa, josta vaimonsa Salme muutti Liperiin

Antero Vartiainen johtamaan Vartiaisten sukuseuraa

Sukukokous

Kaavilaissyntyinen, nykyään Siilinjärvellä asuva rakennusmestari **Antero Vartiainen** on Sukuseura Vartiaiset ry:n uusi puheenjohtaja. Hän on kaavilaisen talotehtaan Element Oy:n toimitusjohtaja.

Vuonna 1949 perustettu

sukuseura piti vuosikokouksensa Outokummussa.

Suvun alkujuuret on löydetty 1400-luvulta Karjalan kannakseilta sekä Jääsken ja Koiviston pitäjistä. Savon ensimmäiset Vartiaiset merkittiin maakirjoihin 1500-luvulla. Tunnetuin kantapaikka on Muuruveden Västinniemessä sijaitseva Lautala, joka merkittiin maakirjoihin vuonna 1565

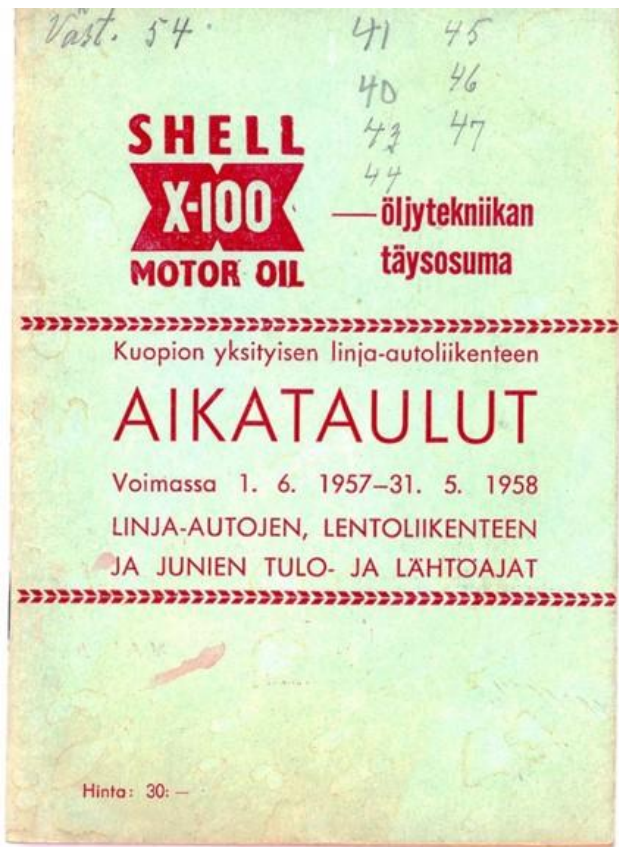
Bengt ja Joan Vartiainen nimissä.

Kaavin kirkkopuistossa oleva arkkitehti **Henrik Vartiainen** suunnittelema "Vartiaisten vaelluskivi" symboloi Vartiaisten suvun leviämistä Kaavilta eri puolille Suomea ja myös muualle maailmalle. Nykyisin Suomessa on noin 4200 Vartiainen nimen kantajaa ja ulkomailla noin 200.

Oheinen leike on 9.9.2021 ilmestyneestä Koillis-Savo -lehdestä.

Anterosta enemmän edellisessä lehdessä ja tämän lehden pääkirjoituksessa.

Opettaja Elsa Vartiainen papereista löytyi linja-autoliikenteen aikataulu, jota hän on käyttänyt tiedonkeruumatkoillaan, jos ei ole ollut käytettävissä muuta autokyytiä. Yllätyksenä kirjasta löytyi oheinen mainos.

Tässä tietoa:

Johan Richard Vartiainen kelloseppä,
s. 2.10.1867 Nilsinä Västinniemi 7
k. 8.5.1937 Kuopio.

Puoliso: 24.6.1898 Kuopio Iida Maria Soininen
s. 15.4.1867 Kuopio, k. 24.6.1922 Kuopio.

Johan aloitti opin 1882 Helsingissä Saarikoskella, tuli kisälliksi 1.9.1887 oppimestarina E. Packlen. Työskenteli Kokkolassa Silenillä, siirtyi 1889 Kuopioon, missä harjoitti liikettä 1893–1929.

Oli Kuopion Käsi- ja Teollisuusyhdistyksen valtuutettu 1900–1932, Kuopion Käsityö- ja Teollisuus- osuuskassan hallituksen jäsen alkaen v. 1913, Kuopion kaupunginvaltuutettu ja verotuslautakun- nan jäsen ym. Oli Kuopion Kelloseppäyhdistyksen puheenjohtaja. Suomen Teollisuusvaltuus- kunnan kultainen ansiomerkki 1928. (*Kellosepät Suomessa 1875–1923, sivu 107*).

Liike toimi *J.R. Vartiainen seur. kommandiittiyhtiönä* vielä 15.7.1930–22.11.1995.

Kuuluivat Västinniemen sukuhaaraan (Vartiaisten Vaiheita IV):

Juho Vartiainen (ed. isä) s. 1.3.1841 Nilsinä Västinniemi, puol. Ulla Maria Holopainen s. 13.4.1840 Nilsinä Petteri Petterinpoika Vartiainen (ed. isä) s. 15.8.1801 k. 13.11.1864, puol. Anna Vartiainen 1808–1868

Petteri Ollinpoika Vartiainen (ed. isä) 6.2.1756 k. 18.3.1833, puol. 2 Kristiina Toivainen 1774–1807

Olli Pekanpoika Vartiainen (ed. isä) s. 12.10.1724, k. 3.4.1795, puol. Elin Hartikainen s. 1730

Pekka Ollinpoika Vartiainen (ed. isä) s. 1695, k. 28.3.1772, puol. Juliana Heikitär 1701–1783

Olli Laurinpoika Vartiainen (ed. isä) s. 1710, puoliso Kirsti Mikontytär Väänänen s. 1653

Lauri Niilonpoika Vartiainen (ed. isä) k. 16.4.1670

Laurin isä oli Niilo ja tämän isä Jussi Vartiainen, joiden tarkemmat syntymä- ja kuolinajat puuttuvat.

Muistokirjoitus Lyyli Mäkelästä (1928–2021)

Tahdikas opettaja ja toimelias agronomi

Säyneisissä isoon sisarusparveen vuonna 1928 syntynyt Lyyli Mäkelä (o.s. Vartiainen) kulki vaiheikkaan elämän Vuotjärven rannalta Seinäjoen lakeuksille. Veljen ja siskon traaginen hukkuminen kotijärveen synkisti elämäniloisen nuoren maailmaa, kuten isoveljen kaatuminenkin talvisodan taisteluissa. Oppikouluvuodet Kuopiossa johdattivat ylioppilaan opiskelemaan Helsingin yliopistoon kasvinviljelyä, ja Viikin koetilalla hän tapasi samaa alaa lukevan tulevan eteläpohjalaisen miehensä Jaakon. Elämänmatka jatkui Jaakon työpaikkojen mukaan Porin ja Kokkolan kautta Seinäjoelle, jolloin perhe oli täydentynyt jo kolmella pojalla.

Lyyli Mäkelä teki pitkän uran pääasiassa Seinäjoen lyseon biologian ja maantiedon opettajana, ja hänelle mieluinen koulu- ja kasvatustyö kesti kaiken kaikkiaan yli 20 vuotta, aluksi poikaoppilaiden, sitten myös tyttöjen vähitellen valtaamassa opinahjossa. Vuosien varrella olen kuullut monelta entiseltä lyseolaiselta myönteisiä kommentteja Lyylin inhimillisestä opetusotteesta suurten poikaryhmien kasvattajana.

Suomen peruskoulu-uudistuksen tultua 1970-luvun puolivälissä Lyyli Mäkelä hakeutui tekemään tarkemmin koulutustaan vastaavaa työtä maatalouspiirin suunnitteluagronomina, jonka tehtäviin kuuluivat mm. viljelijöiden tuotannonmuutossopimukset. Hän viihtyi miellyttävässä työyhteisössä yli kymmenen vuotta ja pääsi eläkkeelle uudesta Maa- ja Metsätalosta.

Kiireisen miehensä rinnalla Lyyli kantoi päävastuun poikiensa kasvattamisesta ja kannusti heitä koulutuksen teille. Vapaa-ajallaan hän toimi monissa maanpuolustus- ja naisjärjestöissä ja ylläpiti kuntoaan monipuolisesti liikkumalla.

Oheinen valokuva on otettu Lyylin 90-vuotispäivällisillä, jossa hän oli sukulaistensa ympäröimänä. Mummin ja isomummin makoisat pannukakut ja mustikkapiirakat eivät ole vielä löytäneet voittajiaan.

Ilkka Mäkelä

Lyyli Mäkelän nuorin poika

Lyyli Mäkelä os. Vartiainen kuului Kaavin Jyrinlahden Antti Vartiaisen jälkeläisiin (Vartiaisten Vaiheita III -kirja). Hänen isänsä oli Antti Vartiainen (9.6.1886-20.3.1953) ja äiti Anna Maria Toivanen (14.4.1888-1.4.1972).

Paavo Vartiainen (Antin isä) 12.12.1855-6.12.1917 ja äiti Stiina Maria Kettunen s. 10.12.1857
Heikki Vartiainen (ed. isä) 23.10.1816-8.2.1859, puoliso Anna-Leena Rissanen 26.5.1829-28.11.1906.

Matti Antinpoika Vartiainen (ed. isä) 22.9.1783-17.9.1830, puoliso Silja Matintytär Parviainen
Antti Pekanpoika Vartiainen (ed. isä) 4.3.1749-16.3.1806, puoliso Kristiina Pasanen

Muistoissamme Lauri Juvonen 13.10.1926–19.6.2021

Vartiaisten sukuhaaransa vanhin, Vilho ja Vilhelmiina Juvosen (os. Vartiainen) poika, Lauri Juvonen siunattiin haudan lepoon 17.7.2021 Säyneisen kirkossa 94 vuoden iässä. Muistotilaisuudessa Lassia, kuten häntä kutsuttiin, muistelivat niin perheenjäsenet, sukulaiset kuin ystävät.

Lassi syntyi lokakuun 13. päivänä vuonna 1926 Vilho ja 'Miina' Juvosen perheeseen Juvolan taloon Koskenalan kylään perheen nuorimmaiseksi. Isoisarusustensa Ainon, Martin, Einarin ja Ilman tapaan perheen kuopuskin sai vain yhden nimen, Lauri. Nimi muotoutui kutsumanimeksi Lassi koko elämän ajaksi, ja vielä vanhanakin Lassi esitteli itsensä mielellään Lassi-pojaksi, mikä lienee perua lapsuusajoilta.

Sota-aika löi leimansa Lassiin ja koko Juvolan taloon. Molemmat veljet kaatuivat sodassa: Einari kuoli 27-vuotiaana 1940 Savonlinnan sotasairaalassa rintamalla saamiinsa vammoihin, ja Martti kaatui Petroskoin radan valtauksessa 1941 vain 24-vuotiaana. Molemmat on haudattu Säyneisen sankarihautausmaalle. Sota-ajan arjen ankaruutta lievitti Lassin lapsuudessa hänen isänsä veli, Otto Juvonen, jonka lellikkipoika Lassi sai olla. Lassi muisteli Otto-setää lämmöllä vielä viimeisenä keväänään.

Otto-sedän lisäksi serkut, Martta ja Toimi Vartiaisen lapset Kemistä, olivat Lassille tärkeitä lapsuudessa ja nuoruudessa. Kesäisin serkut tulivat Juvolaan, ja pojat saivat touhuta yhdessä. Vaikka maatalon työt työllistivät varmasti poikiakin, aikaa jäi myös lasten omille harrastuksille kuten kalastukselle. Sukulaisuus- ja ystävyysuhteet säilyivät koko elämän ajan. Vanhoilla päivillään serkukset muistelivat, kuinka saivat kerran niin ison kalan, etteivät jaksaneet vetää sitä maihin, vaan jonkun piti hypätä avuksi nostamaan saalis ylös. Lassin 90-vuotissyntymäpäiväjuhliissa serkkujen laulukkuoro kajautti onnittelulaulun päivänsankarille.

Lassi kävi kansakoulunsa Jyrinlahdessa, ja työuraansa hän muisteli yksityiskohtaisesti vielä vanhanakin: Lassilla oli kaksi ammattia, autoilija ja maanviljelijä. 1950-luvulla Lassi ajoi taksia ja puutavara-autoa, ja taksin miehen painuvin hetki oli takuulla ollut, kun Lassi kuljetti Pisankoskella kättilöä kahden kotisyntytyksen välillä edestakaisin. Kokemus oli ollut niin voimakas, ettei Lassi vielä vuosikymmeniä myöhemmin halunnut katsoa televisiosta Kutsukaa kättilö -ohjelmaa, joka sijoittuu samoihin aikoihin kuin tapahtunut kättilön kuljettaminen. Sen sijaan puutavarakuljetusten kiemuroita sukulaiset saivat kuulla hyvin yksityiskohtaisesti marjamatkoilla Juukaan, kun jokainen mäki ja mutka toi Lassille mieleen muistoja pitämättömistä renkaista tai jarruista. Autoilijan tehtävät väistyivät maanviljelyn tieltä 1960-luvulla, ja 1967 rakennettiin Juvolaan uusi navetta putkilypsykoneineen.

Maatilaa pyöritti Lassin kanssa tämän vaimo Maija (os. Hartikainen), jonka Lassi oli tavannut 50-luvulla. Naimisiin he menivät huhtikuussa 1956. Lassi ja Maija jakoivat kaiken, yrittäjyyden, työn ja vapaa-ajan, yli 65 vuoden ajan. Yhteinen uusi koti valmistui 1979, ja sitä varusteltiin vuosien kuluessa niin, että kotona asuminen pitkään on mahdollista. Kun vanhassa talossa oli juhlittu sekä Lassin että Maijan 50-vuotissyntymäpäivät, uudessa talossa juhlittiin 60- ja 65-vuotista avioliittoa. Lopuksi Maija ehti olla Lassin omaishoitajana pari vuotta. Juvolassa ei tunnettu sanaa minä, vaan kaikki tapahtui savolaisittain myö-muodossa.

Lassi ja Maija saivat kaksi lasta, Hannun ja Eevaliisan. Hannun äkillinen kuolema vuonna 2003 oli pariskunnan suurin menetys. Lassi muisteli joskus kyynelsilmin, että hän joutui hautaamaan omien vanhempiensa, veljiensä, Otto-sedän ja sisariensa lisäksi vielä oman poikansa. Lapsenlapsia Lassilla ja Maijalla on kaksi, Iida ja Juuso. He muistavat ukin iloisenä velikultana, joka oli kaikkea muuta kuin tyyppillinen vanhus. Juuson rippijuhlien aikaan ukki oli jo yli 80-vuotias, mutta silti kaveripiiri näki, kuinka ukki hyppi trampoliinilla. Vävyensä rullaluistimet Lassi oli ehtinyt testata jo pari vuotta aikaisemmin.

Koti oli Lassista maailman paras paikka, ja hän oli sydämeltään täysin Pisankosken poika. Koko elämänsä hän asui samalla paikalla, kosken partaalla. Jokin kuitenkin veti hänen vertansa myös maailmalle. Sysäyksen siihen saattoi antaa Lassin 1960-luvun lopussa saama palkintomatka Englantiin. Ford-merkkisen traktorin ostajat vietiin silloin käymään Fordin tehtaalla ja Lontoossa. Matka jätti Lassiin lähtemättömän matkakuumeen. 1970-luvulla Lassi ja Maija matkasivat Neuvostoliitossa Sotshia myöten, ja myöhemmin matkat suuntautuivat Espanjaan, Turkkiin ja Marokkoon sekä naapurimaihimme.

Venäjältä Lassi totesi joskus: vaikka Stalin vei veljet, missään en ole tavannut yhtä sydämellisiä ihmisiä kuin Venäjällä. Kiinan matka oli Lassin unelma, ja vielä 90-vuotispäivänään hän arveli syntymäpäiväyllätyksensä olevan matka Kiinaan.

Lassi sai elää pitkän elämän hyväkuntoisena, ja sairaudet pysyivät aisoissa ohitusleikkauksen ja lääketietyksen ansiosta. Täytettyään 90 vuotta Lassi luopui autoilusta pikkuhiljaa, vaikka lääkärin lupa siihen vielä olisikin ollut. Askel lyheni, ja Lassi alkoi tarvita apua arjen asioissa. Maija oli Lassin tuki ja hoitaja koko ajan, sillä Lassi sai olla kotona aivan viimeisiä päiviä lukuun ottamatta.

Viimeisinä vuosinaan Lassi alkoi kiittää kaikesta, hoidosta, ruoasta ja pukemisesta, ja se kiitos oli ennen kaikkea kiitos Maijalle. Lassin viimeinen ymmärrettävä sana oli kiitos – Maijan lisäksi se kiitos oli myös kiitos elämälle.

Lassin maallinen vaellus päättyi lauantaina kesäkuun 19. päivä 2021 klo 17.27. Lassin isä Vilho oli kirjannut vihkiraamattuunsa kaikkien menehtyneiden perheenjäsentensä eletyn elämän mitan tarkalleen: vuodet, kuukaudet ja päivät. Siispä Lassin riviin kirjaamme täyttä elämää 94 vuotta, 8 kuukautta ja 6 päivää.

*Teksti Eevaliisa Juvonen-Soikkeli & Iida Ruonala
Kuvat Iida Ruonala*

Lauri (Lassi) Juvonen kuului Kaavin Jyrinlahden Antti Vartiaisen jälkeläisiin (Vartiainen Vaiheita III -kirja). Tiivistettynä hänen sukulinjansa:

Vilhelmiina Vartiainen (Laurin äiti) 16.8.1888-30.8.1961, puoliso Antti Vilho Juvonen

Heikki Vartiainen (Vilhelmiinan isä) 16.5.1858-11.12.1920, puoliso Maria Loviisa Hiltunen

Heikki Vartiainen (edellisen isä) 24.10.1816-8.2.1859, puoliso Anna-Leena Rissanen

Matti Antinpoika Vartiainen (ed. isä) 22.9.1783-17.9.1830, puoliso Silja Parviainen

Antti Pekanpoika Vartiainen (ed. isä) 4.3.1749-16.3.1806, puoliso Kristiina Pasanen

Pekka Antinpoika Vartiainen (ed. isä) 8.7.1720-21.9.1788, puoliso Elisabet Hiltunen

Antti Vartiainen (edellisen isä, tämän sukuhaaran vanhin tiedossa oleva) s. 1695 Kaavi Jyrinlahti, k. 15.3.1755. Viljeli myös erästä tilaa Viitaniemessä. Puoliso 1. Katariina Tolppanen s. 1683 k. 30.3.1733. Puoliso 2. Katariina Rämäinen s. 1708 k. 28.11.1784.

Vartiaisten Viesti

Yhteys sukuumme

ISSN 0787-9792 (painettu)
ISSN 2737-2715 (verkkójulkaisu)

JULKAISIJA Vartiaiset ry, Rek.nro 54.479, Y-tunnus 1071286

POSTIOSOITE JA LASKUTUSOSOITE

Vartiaiset ry, c/o Antero Vartiainen
Pihlajarinne 6, 71800 Siilinjärvi
Puh. 0400 720 279
E-Mail: antero.vartiainen@elemenco.fi

PANKKITILI FI78 8000 1700 0603 54, DABAFIHH

TOIMITUS Päätoimittaja Niko Vartiainen
E-Mail: niko.a.vartiainen@gmail.com
Puh. 050 5294 299

SEURAN TOIMIHENKILÖT

Puheenjohtaja Antero Vartiainen (osoitetiedot yllä)

Varapuheenjohtaja Tapio Vartiainen

Jäsenrekisterin hoito Lauri Vartiainen, Hedelmäkuja 8, 02710 Espoo
lauri.j.vartiainen@gmail.com

Arkisto Marja-Terttu Haikaravirta

Sukutuotteiden myynti Kristiina Koskivaara, Mannerheimintie 43 B 28,
00250 Helsinki, kristiina.koskivaara@gmail.com

Sukututkimus Jouni Kainulainen, jouni.kainulainen1@pp.inet.fi

DNA-tutkimus Jani Koskinen, jani.koskinen@iki.fi

www.vartiaiset.fi –sivut tuukka.puranen@gmail.com
teemu@vartiainen.eu

KOTISIVU www.vartiaiset.fi
FACEBOOK www.facebook.com/vartiaiset

Jäseneksi liittyminen ja Vartiaisten Viestin tilaaminen tapahtuu maksamalla Vartiaiset ry:n tilille jäsenmaksu 40 € (ruokakunnalta) ja merkitsemällä maksun viestikenttään jäsenen nimi ja osoite. Milloin jäsenen ruokakuntaan kuuluva muu henkilö on jo sukuseuran jäsen tai haluaa jäseneksi, merkitään myös hänen nimensä.

PAINOPAIKKA Printek
Keuruuntie 10, 42700 KEURUU
2021